

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Кафедра економічної теорії

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«ЕКОНОМІКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань – 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність – 051 «Економіка»
Освітня програма / спеціалізація – «Бізнес-економіка»
Статус дисципліни – за вибором студента

Викладач – Левковець Олена Миколаївна,
к.е.н., доцентка, доцентка кафедри економічної теорії

12 червня 2020 р.

Харків – 2020

Силабус навчальної дисципліни «Економіка та організація інноваційної діяльності» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Бізнес-економіка» фінансово-правового факультету. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 10 с.

Розробник

Левковець Олена Миколаївна – доцентка кафедри економічної теорії,
кандидатка економічних наук, доцентка

Гарант освітньої програми

Шевченко Людмила Степанівна – завідувачка кафедри економічної теорії,
докторка економічних наук, професорка

Затверджено на засіданні кафедри економічної теорії
(протокол № 10 від 12 червня 2020 р.)

Завідувачка кафедри Л. С. Шевченко

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Економіка та організація інноваційної діяльності
Вид навчальної дисципліни	За вибором студента; належить до навчальних дисциплін спеціальної фахової підготовки.
Викладач	Левковець Олена Миколаївна, к.е.н., доцентка, доцентка кафедри економічної теорії НЮУ імені Ярослава Мудрого.
Контактний телефон	+38 057 704 92 58
E-mail	econom_theory@ukr.net
Консультації	За розкладом консультацій кафедри економічної теорії.
Онлайн консультації у Facebook:	Business Economics. Актуальна освіта в НЮУ імені Ярослава Мудрого: https://www.facebook.com/groups/701530796898235/

Анотація навчальної дисципліни

Розкриваються зміст і причинно-наслідкові зв'язки інноваційних процесів та інноваційної діяльності підприємств. Досліджуються середовище та передумови ефективної інноваційної діяльності. Особлива увага приділяється новітнім концепціям, методам, технологіям управління інноваціями. Розглядаються процеси стратегічного моделювання інноваційної діяльності бізнес-організацій, зокрема: формування та розвитку інноваційної бізнес-моделі, інноваційної політики, інноваційної стратегії, особливості життєвого циклу та бізнес-моделювання стартапів. Послідовно розкриваються методи і технології провайдингу інновацій за основними функціональними напрямками: розроблення та маркетинг інновацій, фінансування, організація, кадрове забезпечення та стимулювання інноваційної діяльності підприємств. Вивчаються форми та методи комерціалізації результатів інноваційної діяльності. Досліджуються природа інтелектуальної власності та специфічні технології її застосування для ефективної комерціалізації інновацій. Розглядаються основи економіки інноваційних проєктів «зрілих» бізнес-організацій і стартапів. Опрацьовуються методологія, принципи, методи оцінювання ефективності інноваційних проєктів та інноваційної діяльності підприємства в цілому.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування системи наукових поглядів на роль інновацій у забезпеченні сталого розвитку сучасних бізнес-організацій, базових умінь і навичок здійснення ефективної інноваційної діяльності підприємств в умовах динамічного глобального бізнес-середовища.

Завдання:

- формування системи теоретичних знань щодо сучасних концепцій інноватики, методів і технологій управління інноваційними процесами підприємств;
- оволодіння науковими підходами та інструментарієм аналізу інноваційного циклу, чинників інноваційного середовища та форм інноваційної активності підприємств;
- опанування принципів і технологій розроблення та реалізації інноваційної бізнес-моделі, інноваційної стратегії, інноваційної політики підприємств;
- формування здатності до бізнес-моделювання стартапів та управління ними на різних етапах життєвого циклу;
- оволодіння технологіями дизайн-мислення та маркетингу інновацій, методами та інструментарієм фінансування інноваційних проєктів і процесів;

- розвиток умінь із обґрунтування вибору оптимальних організаційних структур інноваційної діяльності, методів стимулювання інновацій, організації командної роботи для реалізації інноваційних проєктів;
- опанування методів, технологій, інструментарію комерціалізації результатів інноваційної діяльності та формування оптимального портфеля інтелектуальної власності підприємства;
- набуття умінь із обґрунтування та комплексного оцінювання ефективності інноваційних проєктів, оцінки результатів інноваційної діяльності підприємств;
- усвідомлення необхідності постійного моніторингу, критичного осмислення та креативного застосування новітніх технологій інноваційного менеджменту.

Місце навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Економічна політика», «Менеджмент», «Маркетинг», «Економіка та фінанси підприємства».

Кореквізити: «Бізнес-планування».

Постреквізити: «Стратегії підприємства», «Конкурентоспроможність бізнесу (підприємства)».

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

- застосувати знання сучасної теорії інноватики для обґрунтування ролі інновацій, змісту та причинно-наслідкових зв'язків інноваційних процесів в умовах глобалізації та цифровізації економіки;
- визначати оптимальні моделі інноваційного процесу, види та форми інноваційної активності підприємств;
- проаналізувати чинники та потенціал інноваційної трансформації бізнес-моделі, критерії вибору оптимальної інноваційної стратегії, складові інноваційної політики підприємства;
- охарактеризувати стадії життєвого циклу, методологічні особливості та технології бізнес-моделювання інноваційного стартапу;
- запропонувати заходи з розроблення інноваційного товару та його просування на масовий ринок із застосуванням інструментарію дизайн-мислення та маркетингу інновацій;
- аргументувати вибір методів та інструментів фінансування інноваційних проєктів діючих компаній і стартапів з урахуванням виду проєкту та стадії життєвого циклу;
- систематизувати сучасні підходи до проєктування організаційних структур управління інноваціями та формування інноваційної культури компаній різних видів і масштабів діяльності;
- пояснити концепцію «ціннісної пропозиції працівнику» та її застосування для стимулювання інноваційної діяльності, підвищення ефективності роботи проєктних команд;
- запропонувати оптимальні форми комерціалізації результатів інноваційної діяльності підприємства та заходи з їх реалізації;
- здійснити оцінку ефективності інноваційного проєкту та обґрунтування вибору проєктних альтернатив;
- сформулювати власні переконання щодо принципів етики та соціальної відповідальності бізнесу при створенні, просуванні, комерціалізації інновацій.

для студентів денної форми навчання

Тиждень	Теми лекцій	Теми практичних занять	Теми самостійної роботи (есе або рефератів)
1.	1. Інновації та економічний розвиток в умовах глобалізації.		
	2.1. Інноваційний процес. Інноваційний цикл. Моделі інноваційного процесу.		
2.	2.2. Інноваційна діяльність підприємств.		
	3. Інноваційна інфраструктура		
3.	4. Управління інноваційною діяльністю підприємства	1. Інновації та економічний розвиток в умовах глобалізації. <i>Література:</i> 1; 9-14.	Четверта промислова революція: як змінюється світ?
4.	5. Бізнес-моделювання як система інноваційних рішень.	2.1. Інноваційний процес. Інноваційний цикл. Моделі інноваційного процесу. <i>Література:</i> 7; 10-12; 14; 22.	Модель відкритих інновацій: потенціал та ризику застосування.
5.	6. Інноваційна політика та інноваційна стратегія підприємства.	2.2. Інноваційна діяльність підприємств. Життєвий цикл інновації. Види інноваційно активних підприємств. <i>Література:</i> 1; 7; 10-14; 22; 24.	
6.	7. Стартап як інноваційний бізнес-проект.	2.3. Інноваційний проект як форма реалізації інновацій. <i>Література:</i> 7; 10-12; 15; 21.	
7.	8. Дизайн-мислення та маркетинг інновацій.	3. Інноваційна інфраструктура. <i>Література:</i> 7; 11; 12; 14; 16.	
8.	9. Фінансування інноваційної діяльності.	4. Управління інноваційною діяльністю підприємства. <i>Література:</i> 7; 10-12; 14; 22; 24.	Національна інноваційна система: сутність, функції, складові.
9.	10. Організаційні структури інноваційної діяльності.	5.1. Бізнес-модель. Формалізація бізнес-моделі. <i>Література:</i> 8; 16; 17; 22-	Платформна бізнес-модель: сутність, перспективи застосування.

		24.	
10.	11. Стимулювання інноваційної діяльності та організація командної роботи.	5.2. Інноваційна бізнес-модель. Формування та розвиток інноваційної бізнес-моделі. <i>Література:</i> 8; 16; 17; 22-24.	Бізнес-модель Amazon: секрети успіху маестро інновацій.
11.	12.1. Комерціалізація інновацій. Інтелектуальна власність.	6. Інноваційна політика та інноваційна стратегія підприємства. <i>Література:</i> 7; 8; 10; 12; 14; 24.	
		7. Стартап як інноваційний бізнес-проект. <i>Література:</i> 8; 16; 24.	Lean startup: сутність, принципи, застосування. Мінімально життєздатний продукт: технології розроблення.
12.	12.2. Методи та технології комерціалізації інновацій.	Колоквіум	
		8. Дизайн-мислення та маркетинг інновацій. <i>Література:</i> 11; 13; 24.	Процес дизайн-мислення: модель Double Diamond.
13.	13. Комплексна оцінка ефективності інноваційної діяльності підприємства.	9.1. Фінансування інноваційних проектів і процесів. Джерела, форми, методи, технології. <i>Література:</i> 7; 12; 14; 16; 18.	Краудфандинг як технологія фінансування інноваційних проектів.
		9.2. Технології зниження ризиків учасників проекту. Фінансування стартап-проектів на різних етапах життєвого циклу. <i>Література:</i> 8; 16; 18.	Бізнес-ангели : «дурні» чи прагматики?
14.		10. Організаційні структури інноваційної діяльності. <i>Література:</i> 7; 10; 12; 14; 24; 25.	Холакратія як еволюція ієрархії: потенціал та ризики застосування. Бірюзові організації: модна назва чи компанія майбутнього?
		11.1. Стимулювання інноваційної діяльності персоналу. Організаційна культура. <i>Література:</i> 11; 14; 24.	Формування стартап-культури у великих компаніях: міф чи реальність?
		11.2. Комадна інноваційного проекту. Організація ефективної командної роботи. <i>Література:</i> 7; 10; 14.	Рольова структура команди стартапу.
15.		12.1. Комерціалізація	Інтелектуальна

		інновацій. Інтелектуальна власність. <i>Література:</i> 1-6; 9; 11; 16-20.	власність: стимул чи гальмо для інновацій?
16.		12.2. Методи та технології комерціалізації інновацій. <i>Література:</i> 9; 11; 16-20.	Патентні пули та крос-ліцензійні угоди: Pro&Contra.
		13.1. Ефективність інновацій: методологія оцінки. Моделювання грошових потоків інноваційного проєкту. <i>Література:</i> 7; 12; 14; 21.	
17.		13.2. Методи оцінки ефективності інноваційного проєкту. Комплексна оцінка результатів інноваційної діяльності підприємства. <i>Література:</i> 7; 12; 14; 21.	
		Колоквіум	

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, доповідей ВОІВ, інформаційно-аналітичних матеріалів ділових видань, бізнес-акселераторів, венчурних фондів, консалтингових компаній, стартап-інкубаторів та ін.
- робота над кейсами з питань інноваційної діяльності підприємств;
- підготовка доповідей/повідомлень із проблемних питань практичного заняття;
- виконання практичних завдань, самотестування;
- написання есе та рефератів;
- підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції;
- участь у конкурсах студентських наукових праць;
- підготовка до практичних занять, колоквіумів та заліку.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у:

Плани практичних занять і завдання для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Економіка та організація інноваційної діяльності» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Бізнес-економіка» / уклад. О. М. Левковець. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020.

Інформаційне забезпечення курсу

Нормативно-правові акти

1. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 №40-IV. *Відомості Верховної ради.* 2002. № 36. Ст. 266. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15> (дата звернення: 12.06.2020).
2. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: Закон України від 15.12.1993 № 3687-XII. *Відомості Верховної ради.* 1994. № 7. Ст. 32. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12> (дата звернення: 12.06.2020).
3. Про охорону прав на промислові зразки: Закон України від 15.12.1993 №3688-XII. *Відомості Верховної ради.* 1994. № 7. Ст. 34. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12> (дата звернення: 12.06.2020).

4. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України від 15.12.1993 №3689-ХІІ. *Відомості Верховної ради*. 1994. № 7. Ст. 36. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12> (дата звернення: 12.06.2020).

5. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.12.1993 № 3792 – ХІІ. *Відомості Верховної ради*. 1994. № 13. Ст. 64. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12> (дата звернення: 12.06.2020).

6. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44, ст. 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 12.06.2020).

Література

7. Алейнікова О. В., Притула Н. М. Інноваційний та інвестиційний менеджмент: навч. посіб. Київ: ДВНЗ «Ун-т менеджменту освіти», 2016. 614 с. URL: http://umo.edu.ua/images/content/depozitar/posibnyky/НАВЧАЛЬНИЙ_ПОСІБНИК-Алейнікова.pdf (дата звернення: 12.06.2020).

8. Бланк С., Дорф Б. Священна книга стартапера (The Startup Owner's Manual: The Step-By-Step Guide for Building a Great Company by Steve Blank, Bob Dorf): моногр. / пер. с англ. Н. Валецької. Київ: Наш формат, 2018. 512 с.

9. Доклад ВОИС «Революционные инновации и экономический рост». URL: http://www.wipo.int/edocs/pubdocs/ru/pub_944_2015.pdf (дата звернення: 12.06.2020).

10. Ілляшенко С. М. Інноваційний менеджмент: підруч. Суми: ВТД «Університетська книга», 2010. 334 с.

11. Інноваційне підприємництво креативність, комерціалізація, екосистема: навч. посіб. / за ред. Ю. М. Бажала. Київ: Університетське видавництво «ПУЛЬСАРИ», 2015. 278 с.

12. Куліков П. М., Тищенко Д. О., Кулешова Н. В. Економіка та організація інноваційної діяльності: навч. посіб. Харків: ХНЕУ, 2013. 248 с.

13. Кухарская Н. А., Новошинская Л. В. Маркетинг инноваций: Учебное пособие. Одесса: «Атлант ВОІ СОІУ», 2016. 215 с. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/5498/1/%D0%9C%D0%B0%D1%80%D0%BA%D0%B5%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B3%20%D0%B8%D0%BD%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%B9.pdf> (дата звернення: 12.06.2020).

14. Михайлова Л. І., Гуроров О. І., Турчіна С. Г., Шарко І. О. Інноваційний менеджмент: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2015. 234 с. URL: <http://repo.snau.edu.ua/bitstream/123456789/3007/1/%D0%9C%D0%B8%D1%85%D0%B0%D0%B9%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%9B.%20%D0%86.%20%D0%86%D0%BD%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D0%B4%D0%B6%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82.pdf> (дата звернення: 12.06.2020).

15. Левковець Е. Н. Проблема оценки внешних эффектов при определении общественной эффективности инноваций. *Бизнес-информ*. 2008. № 4. С. 23-29.

16. Левковець О. М. Інноваційний консалтинг як технологія управління розвитком бізнес-організації. *Економічна теорія та право*. 2018. № 4. (35). С. 81-98.

17. Левковець О. М. Інноваційні бізнес-моделі: особливості формування. Виступ на науково-теоретичному семінарі кафедри. 22 січня 2019 р. *Економічна теорія та право*. 2019. № 2 (37). С. 172-182.

18. Левковець О. М. Інвестиційний бізнес-консалтинг: зміст, технології, потенціал. *Економічна теорія та право*. 2019. № 4 (39). С. 65-82.

19. Левковець О. М. Юридичні послуги у сфері інтелектуальної власності: економічна та соціальна ефективність. *Економічна теорія та право*. 2016. № 3 (26). С. 124-137.

20. Шевченко Л. С., Гриценко О. А., Камінська Т. М. та ін. Економіка

інтелектуальної власності: науково-методичні матеріали для підготовки докторантів, аспірантів і магістрів за напрямом «Інтелектуальна власність» / за ред. д-ра екон. наук, проф. Л. С. Шевченко. Харків: Право, 2015. 120 с. URL: http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/12373/1/Shevchenko_2015.pdf. (дата звернення: 12.06.2020).

21. Чорна М. В., Глухова С. В. Оцінка ефективності інноваційної діяльності підприємств: моногр. Харків: ХДУХТ, 2012. 211 с.

22. Cristensen C. M., Rainor M. E. The Innovator's Solution: Creating And Sustaining Successful Growth. Harward Business Review Press, 2003. 320 p.

23. Gassmann O., Frankenberger K., Csik M. The Business Model Navigator: 55 Models That Will Revolutionise Your Business, 1st edition. Pearson Education Limited, Harlow, 2014. 387 p.

24. Pizano G. Creative Con-struction: The DNA of Sustained Innovation. Hachette Book Group, 2019. 288 p.

25. Robertson B. J. HOLACRACY: The New Management System For a Rapidly Changing World. Henry Holt and Company, LLC, New York, 2015. 240 p.

Вимоги викладача

Студенти повинні:

- систематично вивчати навчальну дисципліну, активно працювати на практичних заняттях, якісно виконувати всі види завдань, вчасно відпрацьовувати пропущені практичні заняття;

- брати участь у розробленні та аналізованні кейсів за темами практичних занять, долучатися до активних форм навчання; використовувати для підготовки сучасні наукові джерела, публікації ділових видань, матеріали спеціальних аналітичних досліджень, бізнес-тренінгів з актуальних питань інноваційного розвитку підприємств.

Студентам *рекомендується*: брати участь у наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, написанні наукових статей, есе, рефератів.

Викладач *бере до уваги* інші навчальні та наукові здобутки студента, що підтверджені документально (грамоти, дипломи, сертифікати тощо).

Обов'язковою вимогою є дотримання студентами норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/files/norm_doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Контрольні заходи результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Економіка та організація інноваційної діяльності» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань студентів включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання тестових завдань, розв'язання практичних завдань або задач, захист кейсу, підготовка і захист реферату або есе за ініціативи студента. За результатами практичних занять із кожного з чотирьох модулів розраховується середньоарифметична кількість балів (максимальна оцінка – 10 балів), що включається до підсумкової оцінки знань;

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на колоквіумах. Проводяться два колоквіуми. Максимальна оцінка з кожного колоквіуму становить 25 балів.

Протягом семестру студенти виконують завдання для *самостійної роботи* (підготовка усної доповіді, презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів

за самостійну роботу – 10.

Формою підсумкового контролю знань студентів з дисципліни є залік, що виставляється на основі результатів поточного контролю та виконання завдань самостійної роботи. Мінімальна кількість балів, за якої студент отримує залік, становить 60 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів

Поточний контроль						Самостійна робота студентів	Разом
Практичні заняття				Колоквіуми			
Модуль № 1	Модуль № 2	Модуль № 3	Модуль № 4	Колоквіум № 1	Колоквіум № 2		
max 10	max 10	max 10	10	max 25	max 25	max 10	max 100

Шкала підсумкової оцінки знань студентів

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перекладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34